

In memoriam

emeriitprofessor Lea Boston

17.02.1929–10.03.2017

*Elul ei ole lugu,
elu on loomine.*
(Doris Kareva)

10. märtsil lahkus Tartu Ülikooli emeriitprofessor lastearst Lea Boston.

Lea Boston (neiuna Tiikmaa) sündis 17. veebruaril 1929. aastal Tartus teenistuja perekonnas.

1947. aastal asus Lea Boston õppima Tartu Riikliku Ülikooli (TRÜ) arstiteaduskonda ravi erialale, mille lõpetas 1953. aastal. 1953. aasta septembrist alustas ta tööd TRÜ pediaatria kateedri vanemlaborandina. Alates septembrist 1956 asus ta õpetajana tööle Tartu Meditsiinikooli.

Aastail 1963–1968 oli L. Boston TÜ mittestatsionaarne pediaatriaaspirant, töötades samal ajal Tartu Linna Kliinilises Lastehaiglas ordinaatorina. 1968. aastal kaitses ta meditsiinikandidaadi väitekirja teemal „Tervete ja pneumooniahaigete laste askorbiinhappega varustatusest ja selle muutustest kateehniinde toimele“.

1. septembril 1968 asus ta poole kohaga tööle pediaatriakateedri assistendina ja jätkas samal ajal tööd Tartu Meditsiinikooli õpetajana. Alates aastast 1977 sai temast pediaatriakateedri dotsent. Aastail 1969–1977 uuris ta B-kompleksi vitamiinide, eriti tiamiini ainevahetust, mille tulemusena kaitses 1978. aastal meditsiinidoktori väitekirja „B-grupi (B₁, B₂, B₆, PP) vitamiinidest, eriti tiamiinist ja transketolaasi aktiivsusest ägeda pneumooniaga alla 3 aasta vanustel lastel“.

Juunis 1979 valiti Lea Boston TRÜ pediaatriakateedri professoriks. Ta oli esimene sõjajärgne lastehaiguste professor Eestis. Professor Boston täiendas end mitmetes lastekliinikutes Berliinis, Ungaris ja mujal. Lea Boston oli kõrgema kategooria pediaater, vitaminoloogia ja lastegastroenteroloogia tunnustatud spetsialist.

Tema peamisteks teadustöövaldkondadeks olid aastail 1964–1968 C-hüpovitaminoosi sagedus tervetel ja pneumooniahaigetel lastel, aastail 1969–1970 malabsorptsioonisündroomi diagnostika ning aastail 1969–1977 B-rühma vitamiinide, eriti tiamiini ainevahetus. 1994. aastal valiti Lea Boston TÜ emeriitprofessoriks.

Mälestame lahkunud kolleegi.

**TÜ lastekliiniku pediaatria õppetooli ja
TÜ Kliinikumi lastekliiniku pere**

In memoriam

emeriitdotsent Jaan-Heljut Seeder

24.06.1928–13.02.2017

De mortuis nil nisi bonum dicendum est.
(Diogenes Laërtius)

Sulgus Eesti traumatoloogia *grand old man*'i Jaan-Heljut Seederi uks meie maailma.

See Jaan Seeder, kellega puutusin kokku 1977. aasta sügisel üldkirurgia loengute raames traumatoloogiakursust kuulates, oli juba toona paljudele tuntud tohter ja õppejõud. Kes ei oleks teadnud Seedri Jaani või meie, tolleage-sete arstiteaduskonna tudengite jaoks dotsent Seederit traumatoloogia osakonnast.

Hilisemate arstiteaduskonna tudengite kokkupuude jäi temaga kesisemaks, sest 1978. aastal asus J. Seeder tööle äsja loodud spordimeditsiini kateedrisse.

Spordimeditsiini kateedri, millel peamiselt tugines ka arstiteaduskonna spordimeditsiini osakond, oli tollases NSVLis unikaalne ja seetõttu oli siin palju üliõpilasi mujalt NSVList. Traumatoloogia õpetamine oli suur osa kateedri õppetööst. Siin ei olnud loomulikult mitte väike dotsent Seederi osa. See oli aeg, kui traumatoloogid-ortopeedid ka mujal ilmas hakkasid oma tavapärase ametinimetuse juurde lisama „spordiarst“. Tol ajal oli lääne ühiskond juba niipalju sportlikult aktiivne, et vajas spetsialisti hobispordist tingitud lihase-skeletisüsteemist tulenevate tervisehäiretega tegelemiseks. Tänapäeval ei ole see meilegi võõras, kuigi omaaegne spordimeditsiini osakond oli ilmselt loodud tippsporti toetama.

Dr Seederi teeneks võib pidada seda, et paljudest spordimeditsiini osakonna lõpetajatest said nii meil kui ka nende oma kodumaal traumatoloogid-ortopeedid. Kogu seda õpet vaadates toimus tänapäevases mõistes rahvusvahelistumine, kui silmas pidada praeguseid riigipiire. Kuni viimase ajani on meeldiv kogeda, kui ortopeedid, eriti Armeenias või Gruusias, rääkimata Balti riikidest, tulevad mõnel konverentsil ligi ja meenutavad õpinguid Tartus ning muidugi ka Jaan Seederit kui nende üht koloriitsemat õpetajat.

Jaan Seeder on paljude kolleegide erialavalikut mõjutanud ja see polegi nii väike asi, kui silmas pidada, kui elujõuline on tänapäeva traumatoloogia-ortopeedia.

**Aare Märtsen,
TÜ traumatoloogia ja ortopeedia kliinik**

